

Wnioski ze spotkania dyskusyjnego „Diagnoza sytuacji w leśnictwie i potencjalnych kierunków zmian”

Kórnik, 28–29 sierpnia 2023 r.

Z inicjatywy Oddziału Wielkopolskiego Polskiego Towarzystwa Leśnego w dniach 28–29 sierpnia 2023 r. w Kórniku odbyło się spotkanie dyskusyjne poświęcone wymianie opinii na temat diagnozy sytuacji w leśnictwie i potencjalnych kierunków zmian. W spotkaniu udział wzięli:

1. **dr inż. Janusz Dawidziuk** – przewodniczący Zarządu Głównego PTL, dyrektor Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
2. **mgr inż. Jerzy Flisykowski** – przewodniczący Oddziału Wielkopolskiego PTL
3. **dr inż. Wojciech Gil** – sekretarz Zarządu Głównego PTL
4. **mgr inż. Grzegorz Godlewski** – emerytowany nadleśniczy
5. **prof. dr hab. Dariusz J. Gwiazdowicz** – profesor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu
6. **dr inż. Jędrzej Kasprzak** – Stowarzyszenie Producentów Płyt Drewnopochodnych w Polsce
7. **dr inż. Antoni Kostka** – Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze
8. **dr inż. Kazimierz Szabla** – emerytowany dyrektor regionalny Lasów Państwowych, przewodniczący Komisji Polityki Leśnej ZG PTL
9. **dr Andrzej Talarczyk** – dyrektor ds. badań i rozwoju Taxus IT, ekspert Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ
10. **dr inż. Janusz Zaleski** – b. wiceminister środowiska, b. zastępca dyrektora generalnego Lasów Państwowych

W wyniku dyskusji uczestnicy sformułowali wnioski przedstawione poniżej.

Wnioski dotyczące polityki leśnej

1. Uważamy, że wielofunkcyjne leśnictwo, uwzględniające potrzeby społeczne, przyrodnicze, gospodarcze, nie utraciło racji bytu i powinno ulegać modyfikacji w oparciu o doświadczenia nauki i praktyki leśnej, z uwzględnieniem głosu społeczeństwa i opinii ekspertów.
2. Głównym zadaniem dzisiaj jest sformułowanie – w wyniku szerokiej dyskusji angażującej wszystkich interesariuszy – społecznego kontraktu dla lasów na szczeblu krajowym, określającego główne zasady i priorytety w zarządzaniu lasami.

3. Konieczne jest opracowanie i nowej polityki leśnej państwa, odpowiadającej na aktualne uwarunkowania i wyzwania, a w następnej kolejności narodowego programu leśnego definiującego ogólne kierunki zarządzania lasami.
4. Należy powołać Radę Dialogu Społecznego ds. Lasów (np. przy Ministrze Klimatu i Środowiska lub przy sejmie), która stanowiłaby forum dyskusji społecznej w sprawach dotyczących lasów.
5. Różnicowanie funkcji lasu powinno odbywać się na kilku szczeblach planowania począwszy od określenia leśnych obszarów funkcjonalnych o zróżnicowanych funkcjach dominujących.
6. Uważamy, że istnieje potrzeba tworzenia nowych obszarów chronionych, na terenach cennych przyrodniczo, z uwzględnieniem przesłanek naukowych i społecznych. Wielkość i proces poszerzania obszarów chronionych na terenie lasów państwowych powinien wynikać z kontraktu społecznego zawartego na poziomie centralnym i lokalnym.
7. Sposób i poziom użytkowania lasów publicznych powinien wynikać z kontraktu społecznego.
8. Należy niezwłocznie przygotować wariantowe scenariusze przewidujące potencjalne konsekwencje dla polskich lasów wdrożenia prawodawstwa i polityki UE w obszarze ochrony bioróżnorodności i klimatu. Scenariusze te należy pogłębić o analizy skutków przyrodniczych, gospodarczych i społecznych. Niezbędne jest sprofesjonalizowanie i zintensyfikowanie udziału przedstawicieli reprezentujących interesy Polski w zakresie leśnictwa w ciałach Unii Europejskiej i organizacjach międzynarodowych.
9. Należy promować kaskadowe wykorzystanie drewna i przeciwdziałać spalaniu pełnowartościowego surowca.
10. Należy doskonalić mechanizmy stymulujące racjonalne gospodarowanie lasami niepaństwowymi. Polityka leśna państwa i narodowy program leśny powinny dotyczyć lasów wszystkich form własności.
11. Należy opracować prawnofinansowe mechanizmy zarządzania obszarami i gatunkami chronionymi na obszarze LP .

Wnioski dotyczące funkcjonowania Lasów Państwowych

1. Należy prawnie odpolitycznić politykę kadrową w Lasach Państwowych i wprowadzić również na prawnych zasadach profesjonalne ścieżki awansów kadrowych.
2. Należy rozszerzyć centralny poziom decyzyjny o organ administracyjno-społeczny, Radę Lasów Państwowych, która będzie pełniła funkcje nadzorcze nad LP, złożoną z interesariuszy, powoływaną w sposób rotacyjny, zapewniającą polityczną niezależność, obdarzoną, między innymi, kompetencjami: powoływania dyrektora generalnego LP, określania bieżącej polityki LP, przyjmowania planów finansowo-gospodarczych, udzielania corocznego absolutorium dyrektorowi generalnemu,

określania jaka część zysku PGL LP powinna być przeznaczona na cele ochrony przyrody.

3. Należy zdecentralizować decyzje na poziom wykonawczy, przywrócić kompetencje poszczególnym szczeblom zarządzania – a zwłaszcza nadleśniczym – zgodnie z ustawą o lasach.
4. Należy jasno zapisać w prawie zamknięty katalog celów i transparentność przepływu środków finansowych w Lasach Państwowych.
5. Pilną potrzebą jest wypracowanie stabilnych długookresowych zasad współpracy LP z sektorem leśno-drzewnym i sektorem usług leśnych.
6. Należy wprowadzić profesjonalny system prowadzenia konsultacji społecznych na poziomie PUL.
7. Należy wypracować i wdrożyć profesjonalne zasady polityki informacyjnej, opartej na transparentności działań, kierunków zmian i odbudowy zaufania do instytucji LP i leśników.
8. Funkcjonowanie LP wymaga dalszej optymalizacji wydajności, rozwoju technologicznego i automatyzacji działania. Stworzyłoby to możliwości wzrostu cen usług leśnych, obniżek cen drewna.
9. Lasy Państwowe, gospodarujące majątkiem Narodu, cechować winna transparentność i przejrzystość w działaniu, w szczególności w zakresie finansów, wielkości pozyskania, sprzedaży drewna i polityki cenowej, oraz kontraktowania usług leśnych.
10. Edukacja pracowników LP w zakresie komunikacji społecznej, relacji z zewnętrznymi podmiotami i obywatelami winna być procesem ciągłym.
11. Konieczne są kompleksowe działania informacyjno-edukacyjne dotyczące zasad prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej oraz wykorzystywania i promocji drewna jako odnawialnego ekologicznego surowca.